

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (prvá komora)

z 1. augusta 2022*

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Hospodárska súťaž – Kartely – Článok 101 ZFEÚ – Žaloby o náhradu škody spôsobenej porušením ustanovení práva hospodárskej súťaže Únie – Rozhodnutie Európskej komisie, ktorým sa konštatuje porušenie – Konanie o urovnaní – Výrobky, ktorých sa týka porušovanie právnych predpisov – Špecializované nákladné vozidlá – Nákladné vozidlá na odvoz komunálneho odpadu“

Vo veci C-588/20,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Landgericht Hannover (Krajinský súd Hannover, Nemecko) z 19. októbra 2020 a doručený Súdnemu dvoru 10. novembra 2020, ktorý súvisí s konaním:

Landkreis Northeim

proti

Daimler AG,

za účasti:

Iveco Magirus AG,

Traton SE, právna nástupkyňa spoločností MAN SE, MAN Truck & Bus a MAN Truck & Bus Deutschland GmbH,

Schönackers Umweltdienste GmbH & Co. KG,

SÚDNY DVOR (prvá komora)

v zložení: predseda prvej komory A. Arabadžiev (spravodajca), sudcovia P. G. Xuereb a A. Kumin,

generálna advokátka: L. Medina,

tajomník: D. Dittert, vedúci oddelenia,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní zo 17. novembra 2021,

* Jazyk konania: nemčina.

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

- Landkreis Northeim, v zastúpení: L. Maritzen a B. Rohlfing, Rechtsanwälte,
- Daimler AG, v zastúpení: U. Denzel, L. Schultze-Moderow a C. von Köckritz, Rechtsanwälte,
- Iveco Magirus AG, v zastúpení: A. Boos, M. Buntscheck, T. Mühlbach a H. Stichweh, Rechtsanwälte,
- Traton SE, právny nástupca spoločností MAN SE, MAN Truck & Bus a MAN Truck & Bus Deutschland GmbH, v zastúpení: C. Jopen, S. Milde a D. J. Zimmer, Rechtsanwälte,
- Schönackers Umweltdienste GmbH & Co. KG, v zastúpení: A. Glöckner, Rechtsanwalt,
- rakúska vláda, v zastúpení: A. Posch, E. Samoiloa a J. Schmoll, splnomocnení zástupcovia,
- Európska komisia, v zastúpení: S. Baches Opi, M. Farley a L. Wildpanner, splnomocnení zástupcovia,

po vypočutí návrhov generálnej advokátky na pojednávaní 24. februára 2022,

vyhlásil tento

Rozsudok

- 1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu rozhodnutia Európskej komisie z 19. júla 2016, oznámeného pod číslom C(2016) 4673 final, ktoré sa týka konania podľa článku 101 [ZFEÚ] a článku 53 Dohody o EHP (Vec AT.39824 – Nákladné vozidlá) (Ú. v. EÚ C 108, 2017, s. 6, ďalej len „dotknuté rozhodnutie“).
- 2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi Landkreis Northeim (okres Northeim, Nemecko) a spoločnosťou Daimler AG vo veci škody, ktorá bola údajne spôsobená okresu Northeim porušením článku 101 ZFEÚ a článku 53 Dohody o Európskom hospodárskom priestore z 2. mája 1992 (Ú. v. ES L 1, 1994, s. 3; Mim. vyd. 11/019, s. 149, ďalej len „dohoda o EHP“), konštatovaným v dotknutom rozhodnutí.

Právny rámec

Právo Únie

Nariadenie (ES) č. 1/2003

- 3 Článok 2 nariadenia Rady (ES) č. 1/2003 zo 16. decembra 2002 o vykonávaní pravidiel hospodárskej súťaže stanovených v článkoch [101] a [102 ZFEÚ] (Ú. v. ES L 1, 2003, s. 1; Mim. vyd. 08/002, s. 205), nazvaný „Dôkazné bremeno“, stanovuje:

„Vo všetkých vnútroštátnych konaniach alebo konaniach [Európskej únie], ktoré sa týkajú uplatňovania článkov [101] a [102 ZFEÚ], bremeno dokazovania porušenia článku [101] ods. 1 alebo

článku [102 ZFEÚ] znáša strana alebo orgán, ktorý túto námietku vzniesol. Podnik alebo združenie podnikov nárokuje si výhody ustanovení článku [101] ods. 3 [ZFEÚ] znáša dôkazné bremeno splnenia podmienok uvedeného odseku.“

4 Článok 7 tohto nariadenia, nazvaný „Zistenie a ukončenie porušovania“, stanovuje:

„1. Ak Komisia konajúc na základe sťažnosti alebo z vlastného podnetu zistí porušovanie článkov [101] alebo [102 ZFEÚ], môže rozhodnutím od príslušných podnikov a združení podnikov požiadať o ukončenie takého porušovania. Na tento účel im môže uložiť akékoľvek štrukturálne opatrenia alebo opatrenia o správaní, ktoré sú primerané k spáchanému priestupku a nevyhnutné na efektívne ukončenie porušovania. Štrukturálne opatrenia sa môžu uložiť buď vtedy, keď neexistuje žiadne účinné opatrenie orientované na správanie, alebo keď akékoľvek rovnocenné opatrenie orientované na správanie by mohlo znamenať pre príslušný podnik väčšie zaťaženie ako štrukturálne opatrenie. Ak má Komisia na tom oprávnený záujem, môže tiež zistiť porušenie potom, čo bolo spáchané.

2. Predložiť sťažnosť v zmysle odseku 1 môžu fyzické alebo právnické osoby, ktoré môžu preukázať oprávnený záujem, a členské štáty.“

5 Článok 11 uvedeného nariadenia, nazvaný „Spolupráca medzi Komisiou a orgánmi hospodárskej súťaže členských štátov“, vo svojom odseku 6 stanovuje:

„Ak Komisia začne konanie týkajúce sa prijatia rozhodnutia podľa kapitoly III, zbavuje tým orgány hospodárskej súťaže členských štátov ich práva na uplatňovanie článkov [101] a [102 ZFEÚ]. Ak orgány hospodárskej súťaže členských štátov už konajú v prípade, Komisia začne konanie len po konzultácii s týmito vnútroštátnymi orgánmi hospodárskej súťaže.“

6 Článok 16 toho istého nariadenia s názvom „Jednotné uplatňovanie súťažného práva [Únie]“ vo svojom odseku 1 stanovuje:

„Keď vnútroštátne súdy rozhodujú o dohodách, rozhodnutiach alebo postupoch podľa článku [101] alebo [102 ZFEÚ], ktoré sú už predmetom rozhodnutia Komisie, nemôžu prijať rozhodnutia, ktoré by boli v rozpore s rozhodnutím prijatým Komisiou. Musia sa vyhnúť takým rozhodnutiam, ktoré by boli v rozpore s rozhodnutím, o ktorom uvažuje Komisia v postupe, ktorý iniciovala. Na tento účel môžu vnútroštátne súdy posúdiť, či je nevyhnutné zastaviť príslušný postup. Táto povinnosť nemá vplyv na práva a povinnosti podľa článku [267 ZFEÚ].“

7 Článok 18 nariadenia č. 1/2003, nazvaný „Žiadosť o informácie“, vo svojom odseku 1 stanovuje:

„Na plnenie povinností prenesených na Komisiu týmto nariadením môže Komisia jednoduchou žiadosťou alebo rozhodnutím požiadať podniky a združenia podnikov o poskytnutie všetkých nevyhnutných informácií.“

8 Článok 23 tohto nariadenia, nazvaný „Pokuty“, vo svojich odsekoch 2 a 3 stanovuje:

„2 Komisia môže rozhodnutím uložiť podnikom alebo združeniam podnikov pokuty, keď úmyselne alebo z nebalosti:

a) porušujú článok [101 ZFEÚ] alebo článok [102 ZFEÚ] alebo

b) odporujú rozhodnutiu nariadenému predbežnými opatreniami podľa článku 8 alebo

c) neplnia záväzky stanovené rozhodnutím podľa článku 9.

Pokuta uložená každému podniku alebo združeniu podnikov nepresiahne 10 % jeho celkového obratu v predchádzajúcom obchodnom roku.

Keď sa porušenie združenia podnikov vzťahuje k aktivitám jeho členov, pokuta nepresiahne 10 % sumy celkového obratu každého člena pôsobiaceho na trhu dotknutom porušením združenia.

3. Pri stanovení sumy pokuty sa zohľadní závažnosť a doba trvania porušovania.“

Usmernenia z roku 2006

- 9 Bod 6 usmernení k metóde stanovenia pokút uložených podľa článku 23 ods. 2 písm. a) nariadenia č. 1/2003 (Ú. v. EÚ C 210, 2006, s. 2, ďalej len „usmernenia z roku 2006“) stanovuje:

„... Kombinácia hodnoty predaja v súvislosti s porušením a trvaním sa považuje za vhodnú hodnotu na vyhodnotenie ekonomického významu porušenia, ako aj relatívneho podielu každého podniku na porušení. Referencia na tieto ukazovatele je vhodnou informáciou o rádovej výške pokuty a nemala by slúžiť ako základ na automatický alebo aritmetický výpočet.“

- 10 Podľa bodu 13 týchto usmernení:

„Pri stanovení základnej výšky uloženej pokuty bude Komisia vychádzať z hodnoty predaja tovaru alebo služieb podniku, s ktorými porušenie priamo alebo nepriamo... súvisí v príslušnej geografickej oblasti v rámci [Európskeho hospodárskeho priestoru (EHP)]. Komisia obvykle použije na výpočet hodnotu predaja podniku počas posledného celého roku, v ktorom sa podnik podieľal na porušení (ďalej len ‚hodnota predaja‘).“

- 11 Bod 37 uvedených usmernení stanovuje:

„I keď tieto usmernenia vysvetľujú všeobecnú metodiku stanovovania výšky pokút, konkrétne okolnosti danej veci alebo nevyhnutnosť dosiahnuť odstrašujúci účinok v konkrétnej veci môžu byť dôvodom na to, aby sa Komisia odchyľila od tejto metodiky alebo od limitov stanovených v bode 21.“

Oznámenie o vedení konania o urovnaní

- 12 Bod 2 oznámenia Komisie o vedení konania o urovnaní s cieľom prijať rozhodnutia podľa článku 7 a článku 23 nariadenia č. 1/2003 v prípadoch kartelov (Ú. v. EÚ C 167, 2008, s. 1) stanovuje:

„Keď sú strany konania pripravené priznať svoju účasť na karteli, ktorý je v rozpore s článkom [101 ZFEÚ] a prijmú z toho plynúcu zodpovednosť, môžu tým zároveň prispieť k zrýchleniu konania, čo vedie k prijatiu príslušného rozhodnutia podľa článku 7 a článku 23 [nariadenia č. 1/2003] spôsobom uvedeným v tomto oznámení a v súlade so zárukami uvedenými v tomto oznámení. Zatiaľ čo Komisia ako vyšetrojúci orgán a strážkyňa Zmluvy s právomocou prijímať rozhodnutia donucovacej povahy, ktoré podliehajú súdnej kontrole súdov [Únie], nevyjednáva o otázke existencie porušenia práva [Únie] a o príslušných sankciách, môže odmeniť spoluprácu opísanú v tomto oznámení.“

Nemecké právo

- 13 § 33 ods. 4 Gesetz gegen Wettbewerbsbeschränkungen (zákon proti obmedzovaniu hospodárskej súťaže; ďalej len „GWB“) z 26. júna 2013 (BGBl. 2013 I, s. 1750) v znení uplatniteľnom na spor vo veci samej stanovuje:

„Ak sa žiada náhrada škody vzniknutej pre porušenie ustanovení tohto zákona alebo článku [101] alebo článku [102 ZFEÚ], súd je viazaný konštatovaním porušenia v rozsahu, v akom ho konštatuje právoplatné rozhodnutie orgánu hospodárskej súťaže [(Kartellbehörde)], [Európskej komisie] alebo úradu na ochranu hospodárskej súťaže [(Wettbewerbsbehörde)], alebo súdu v inom členskom štáte konajúceho ako taký orgán. To isté sa vzťahuje aj na zodpovedajúce konštatovania v právoplatných rozhodnutiach súdov, ktoré boli vydané v dôsledku napadnutia rozhodnutí podľa prvej vety. ...“

Spor vo veci samej a prejudiciálna otázka

- 14 V rokoch 2006 a 2007 nadobudol okres Northeim na základe verejnej súťaže dve nákladné vozidlá na odvoz komunálneho odpadu od spoločnosti Daimler.
- 15 Dňa 19. júla 2016 prijala Komisia dotknuté rozhodnutie v rámci konania o urovnaní.
- 16 Komisia v tomto rozhodnutí konštatovala existenciu kartelu, na ktorom sa zúčastnili niekoľkí medzinárodní výrobcovia nákladných vozidiel, vrátane spoločností Daimler, MAN SE a Iveco Magirus AG, pokiaľ ide jednak o stanovenie cien a zvyšovanie brutto cien nákladných vozidiel s hmotnosťou od 6 do 16 ton (ďalej len „stredné nákladné vozidlá“) a nákladných vozidiel s hmotnosťou viac ako 16 ton (ďalej len „ťažké nákladné vozidlá“) v EHP, a jednak o časový harmonogram a prenos nákladov na zavedenie emisných technológií vyžadovaných normami EURO 3 až 6, a následne konštatovala aj porušenie článku 101 ZFEÚ a článku 53 Dohody o EHP. Komisia sa domnievala, že toto porušenie trvalo od 17. januára 1997 do 18. januára 2011.
- 17 Po prijatí uvedeného rozhodnutia podal okres Northeim na vnútroštátny súd, Landgericht Hannover (Krajinský súd Hannover, Nemecko), žalobu o náhradu škody proti spoločnosti Daimler, ktorou sa domáhal náhrady škody, ktorú tento okres utrpel v dôsledku protisúťažného správania, do ktorého bola Daimler údajne zapojená.
- 18 Okres Northeim sa domnieva, že nákladné vozidlá na odvoz komunálneho odpadu, ktoré nadobudol od spoločnosti Daimler, patria medzi výrobky, ktorých sa týka porušenie konštatované v dotknutom rozhodnutí. V tejto súvislosti odkazuje na znenie uvedeného rozhodnutia, ktoré výslovne nevylučuje špecializované nákladné vozidlá z okruhu uvedených výrobkov.
- 19 Daimler pred vnútroštátnym súdom tvrdí, že na nákladné vozidlá na odvoz komunálneho odpadu, ktoré sú špecializovanými nákladnými vozidlami, sa dotknuté rozhodnutie nevzťahuje. V tejto súvislosti spresnila, že 30. júna 2015 v rámci konania, v ktorom bolo rozhodnutie prijaté, jej Komisia zaslala žiadosť o informácie, v ktorej uviedla, že na účely položených otázok sa pojem „nákladné vozidlo“ nevzťahuje na ojazdené nákladné vozidlá, špecializované nákladné vozidlá (napríklad nákladné vozidlá na vojenské využitie, hasičské vozidlá), ďalej predávané nadstavby (takzvané „add-ons“), popredajné služby, ako aj iné služby a záruky.
- 20 V tejto súvislosti a s ohľadom na požiadavky článku 16 ods. 1 nariadenia č. 1/2003 podľa ktorých, keď vnútroštátne súdy rozhodujú o dohodách, rozhodnutiach alebo postupoch podľa článku 101 alebo 102 ZFEÚ, ktoré sú už predmetom rozhodnutia Komisie, nemôžu prijať rozhodnutia, ktoré

sú v rozpore s týmto rozhodnutím, má vnútroštátny súd pochybnosti o tom, na ktoré výrobky sa kartel uvedený v dotknutom rozhodnutí vzťahuje. Konkrétne, vzhľadom na vnútroštátnu judikatúru týkajúcu sa rozsahu pojmu „nákladné vozidlá“ použitého v tomto rozhodnutí, ktorá nie je jednotná, sa vnútroštátny súd pýta, či sú nákladné vozidlá na odvoz komunálneho odpadu vylúčené z výrobkov, na ktoré sa tento kartel vzťahuje.

- 21 V tejto súvislosti vnútroštátny súd predovšetkým uvádza, že v odôvodnení 5 dotknutého rozhodnutia Komisia po prvé konštatovala, že „výrobky, ktorých sa porušovanie právnych predpisov týka, sú nákladné vozidlá s hmotnosťou od [6] do [16] ton (ďalej len ‚stredné nákladné vozidlá‘) a nákladné vozidlá s hmotnosťou viac ako [16] ton (ďalej len ‚ťažké nákladné vozidlá‘), a to ako nákladné vozidlá bez prívesu, tak aj ťahače“, po druhé, že nákladné vozidlá na vojenské využitie sú vylúčené z výrobkov, ktorých sa kartel, o ktorý ide vo veci samej, týka, a po tretie, že vec, v ktorej bolo vydané dotknuté rozhodnutie, „sa netýka popredajných, iných služieb a záruk pre nákladné vozidlá, predaja použitých [ojazdených – *neoficiálny preklad*] nákladných vozidiel ani žiadneho iného tovaru alebo služieb“.
- 22 Za týchto podmienok sa vnútroštátny súd domnieva, že formuláciu použitú Komisiou na opis výrobkov, ktorých sa kartel, o ktorý ide vo veci samej, týka, je možné chápať tak, že v zásade pod ňu majú byť zahrnuté iba „bežné“ nákladné motorové vozidlá – bez tých na vojenské využitie – a špecializované nákladné vozidlá vrátane tých na odvoz komunálneho odpadu, keďže sa o nich výslovne nezmieňuje, spadajú pod pojem „iný tovar“ a majú byť vyňaté spod pojmu „nákladné vozidlá“.
- 23 Podľa uvedeného súdu možno rovnakú formuláciu chápať aj tak, že pojmom „nákladné vozidlá“ majú byť myslené všetky typy nákladných motorových vozidiel, teda aj všetky špecializované nákladné vozidlá, s výnimkou nákladných vozidiel na vojenské využitie.
- 24 Vnútroštátny súd si ďalej nie je istý, aké účinky má žiadosť Komisie o informácie z 30. júna 2015 uvedená v bode 19 tohto rozsudku na určenie výrobkov, ktorých sa kartel, o ktorý ide vo veci samej, týka. Vnútroštátny súd si najmä kladie otázku, či skutočnosť, že Komisia v tejto žiadosti uviedla, že na účely položených otázok pojem „nákladné vozidlá“ nezahŕňa ojazdené nákladné vozidlá ani špecializované nákladné vozidlá, „najmä nákladné vozidlá na vojenské využitie, hasičské vozidlá“, znamená, že uvedený zoznam je len demonštratívnym a nie vyčerpávajúcim zoznamom špecializovaných nákladných vozidiel.
- 25 Vnútroštátny súd napokon uvádza, že dotknuté rozhodnutie bolo prijaté v rámci konania o urovnaní, ktoré iniciovala Komisia podľa článku 11 ods. 6 nariadenia č. 1/2003 na základe žiadostí účastníkov tohto konania, ktoré jej boli predložené. V tejto súvislosti si tento súd nie je istý, aké účinky má skutočnosť, že rozsah protisúťažného správania sa určuje v rámci konania o urovnaní.
- 26 Za týchto podmienok Landgericht Hannover (Krajinský súd Hannover) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru túto prejudiciálnu otázku:

„Má sa [dotknuté] rozhodnutie vykladať v tom zmysle, že zistenia uvedené v tomto rozhodnutí Komisie zahŕňajú aj... špecializované nákladné vozidlá, najmä nákladné vozidlá na odvoz komunálneho odpadu?“

O prejudiciálnej otázke

O prípustnosti

- 27 Po prvé vychádzajúc z predpokladu, že rozsudok z 9. marca 1994, TWD Textilwerke Deggendorf (C-188/92, EU:C:1994:90), sa analogicky uplatní na vec samu, okres Northeim tvrdí, že návrh na začatie prejudiciálneho konania je neprípustný z dôvodu, že Daimler nepodala žalobu o neplatnosť proti dotknutému rozhodnutiu na Všeobecný súd, a preto už nemôže spochybňovať zákonnosť tohto rozhodnutia.
- 28 V tejto súvislosti stačí uviesť, že z návrhu na začatie prejudiciálneho konania nijako nevyplýva, že Daimler ako žalovaná vo veci samej prostredníctvom žaloby o náhradu škody, ktorú podal okres Northeim po prijatí dotknutého rozhodnutia, napáda platnosť tohto rozhodnutia na vnútroštátnom súde. Zo spisu, ktorý má Súdny dvor k dispozícii, naproti tomu jasne vyplýva, že vnútroštátny súd má podať výklad uvedeného rozhodnutia, a nie rozhodnúť o jeho platnosti.
- 29 Po druhé Schönackers Umweltdienste GmbH & Co. KG, vedľajší účastník konania vo veci samej, ktorý vstúpil do konania na podporu návrhov okresu Northeim, tvrdí, že z návrhu na začatie prejudiciálneho konania explicitne nevyplýva, prečo je zodpovedanie položenej otázky údajne nevyhnutné na vyriešenie sporu vo veci samej.
- 30 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že v súlade s ustálenou judikatúrou Súdneho dvora v rámci spolupráce medzi týmto súdom a vnútroštátnymi súdmi zakotvenej v článku 267 ZFEÚ prináleží iba vnútroštátnemu súdu, ktorý prejednáva spor a ktorý musí niesť zodpovednosť za následné súdne rozhodnutie, aby so zreteľom na osobitosti veci posúdil tak potrebu rozhodnutia v prejudiciálnom konaní pre vyhlásenie svojho rozsudku, ako aj dôležitosť otázok, ktoré kladie Súdnemu dvoru. Ak sa teda položené otázky týkajú výkladu práva Únie, Súdny dvor je v zásade povinný rozhodnúť [rozsudok z 24. novembra 2020, Openbaar Ministerie (Falšovanie listín), C-510/19, EU:C:2020:953, bod 25].
- 31 Z toho vyplýva, že k otázkam týkajúcim sa práva Únie sa viaže prezumpcia relevantnosti. Súdny dvor môže odmietnuť rozhodnúť o prejudiciálnej otázke položenej vnútroštátnym súdom len vtedy, ak je zjavné, že požadovaný výklad práva Únie nemá nijakú súvislosť s existenciou alebo predmetom sporu vo veci samej, pokiaľ ide o hypotetický problém, alebo ak Súdny dvor nedisponuje skutkovými ani právnymi okolnosťami potrebnými na užitočnú odpoveď na otázky, ktoré mu boli položené [rozsudok z 24. novembra 2020, Openbaar Ministerie (Falšovanie listín), C-510/19, EU:C:2020:953, bod 26].
- 32 Konkrétne, ako vyplýva zo samotného znenia článku 267 ZFEÚ, požadované rozhodnutie o prejudiciálnej otázke musí byť „nevyhnutné“ na to, aby umožnilo vnútroštátnemu súdu „vydať rozsudok“ vo veci, ktorá mu bola predložená. Prejudiciálne konanie tak najmä predpokladá, že pred vnútroštátnymi súdmi skutočne prebieha konanie, v rámci ktorého majú vydať rozhodnutie, pri ktorom budú môcť zohľadniť rozsudok vydaný v prejudiciálnom konaní [rozsudok z 24. novembra 2020, Openbaar Ministerie Falšovanie listín, C-510/19, EU:C:2020:953, bod 27].
- 33 V prejednávanej veci bola vnútroštátnemu súdu predložená žaloba o náhradu škody podaná po prijatí dotknutého rozhodnutia, v ktorom Komisia konštatovala existenciu kartelu medzi niekoľkými medzinárodnými výrobcami nákladných vozidiel vrátane spoločnosti Daimler, ktorý sa vzťahoval jednak na stredné nákladné vozidlá a ťažké nákladné vozidlá, a to ako nákladné vozidlá bez prívesu, tak aj ťahače, a jednak na časový harmonogram a prenos nákladov na

zavedenie emisných technológií vyžadovaných normami EURO 3 až 6. Vnútroštátny súd pritom v návrhu na začatie prejudiciálneho konania uvádza, že žalobca vo veci samej, ktorý nadobudol dve nákladné vozidlá na odvoz komunálneho odpadu od spoločnosti Daimler, sa domnieva, že tieto nákladné vozidlá patria medzi výrobky, ktorých sa predmetný kartel týka. Na druhej strane Daimler pred vnútroštátnym súdom tvrdí, že tieto nákladné vozidlá sú špecializované nákladné vozidlá, a preto nepatria do vecnej pôsobnosti dotknutého rozhodnutia.

- 34 Z návrhu na začatie prejudiciálneho konania je tak zrejmé, že vnútroštátny súd si nie je istý, aká je pôsobnosť rozhodnutia, a predovšetkým by chcel vedieť, či v predmetnej veci patria uvedené nákladné vozidlá na odvoz komunálneho odpadu medzi výrobky, na ktoré sa vzťahuje kartel, ktorého existencia bola konštatovaná Komisiou v danom rozhodnutí.
- 35 Za týchto podmienok sa zdá, že požadovaný výklad pôsobnosti uvedeného rozhodnutia je potrebný na to, aby vnútroštátny súd mohol určiť, či je v prejednávanej veci žaloba o náhradu škody dôvodná, alebo nie.
- 36 Vzhľadom na všetky tieto skutočnosti treba konštatovať, že návrh na začatie prejudiciálneho konania je prípustný.

O veci samej

- 37 Svojou prejudiciálnou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má dotknuté rozhodnutie vykladať v tom zmysle, že špecializované nákladné vozidlá, najmä nákladné vozidlá na odvoz komunálneho odpadu, patria medzi výrobky, na ktoré sa vzťahuje kartel, ktorého existencia bola konštatovaná v tomto rozhodnutí.
- 38 V tejto súvislosti treba hneď na úvod uviesť, že výrobky, ktorých sa týka porušovanie článku 101 ZFEÚ konštatované v rozhodnutí Komisie, sú určené na základe dohôd a činností, na ktoré sa kartel vzťahuje. Práve členovia kartelu totiž zámerne sústreďujú svoje protisúťažné správanie na výrobky, na ktoré sa tento kartel vzťahuje.
- 39 Z toho vyplýva, že na účely určenia, či špecializované nákladné vozidlá, najmä nákladné vozidlá na odvoz komunálneho odpadu, patria medzi výrobky, na ktoré sa vzťahuje kartel, ktorého existencia bola konštatovaná v dotknutom rozhodnutí, treba prioritne odkázať na výrok a odôvodnenie tohto rozhodnutia, takže vymedzenia pojmov „nákladné vozidlo“ a „špecializované nákladné vozidlo“ uvedené v rôznych aktoch sekundárneho práva Únie, na ktoré odkazujú účastníci tohto konania, sú irelevantné.
- 40 V tejto súvislosti treba uviesť, že podľa článku 1 dotknutého rozhodnutia sa kartel, o ktorý ide vo veci samej, týkal jednak stanovenia cien a zvyšovania brutto cien stredných nákladných vozidiel a ťažkých nákladných vozidiel v rámci EHP, a jednak časového harmonogramu a prenosu nákladov na zavedenie emisných technológií vyžadovaných normami EURO 3 až 6.
- 41 Pokiaľ ide o výrobky, na ktoré sa vzťahuje kartel, o ktorý ide vo veci samej, Komisia v odôvodnení 5 dotknutého rozhodnutia v pododdielke nazvanom „Výrobok“ výslovne spresnila výrobky, na ktoré členovia kartelu vo veci samej uzavreli kolúzne dojednania.
- 42 Ako vyplýva z prvej vety tohto odôvodnenia, výrobky, ktorých sa porušenie, o aké ide vo veci samej, týka, sú nákladné vozidlá s hmotnosťou od 6 do 16 ton (ďalej len „stredné nákladné vozidlá“) a nákladné vozidlá s hmotnosťou viac ako 16 ton (ďalej len „ťažké nákladné vozidlá“),

a to ako nákladné vozidlá bez prívěsu, tak aj ťahače. V poznámke pod čiarou 5 týkajúcej sa uvedeného odôvodnenia Komisia výslovne vyňala spod dotknutých výrobkov len nákladné vozidlá na vojenské využitie.

- 43 Druhá veta toho istého odôvodnenia spresňuje, že vec, v ktorej bolo vydané dotknuté rozhodnutie, sa netýka popredajných, iných služieb a záruk pre nákladné vozidlá, predaja ojazdených nákladných vozidiel ani žiadneho iného tovaru alebo služieb.
- 44 V tejto súvislosti vzhľadom na to, že rozlišovanie podľa kategórie vozidiel vykonané v odôvodnení 5 dotknutého rozhodnutia, sa vykonáva výlučne na základe hmotnosti vozidiel, treba konštatovať, ako uviedla generálna advokátka v bode 74 svojich návrhov, že kritériom stanoveným v tomto rozhodnutí na určenie, či nákladné motorové vozidlo patrí do pôsobnosti tohto rozhodnutia, je jeho hmotnosť.
- 45 Z toho vyplýva, že dotknuté rozhodnutie sa vzťahuje na predaj všetkých stredných a ťažkých nákladných vozidiel, či už ide o nákladné vozidlá bez prívěsu, alebo ťahače.
- 46 Okrem toho toto rozhodnutie neobsahuje nič na podporu záveru, že špecializované nákladné vozidlá nepatria medzi výrobky, ktorých sa týka porušovanie, o aké ide vo veci samej.
- 47 Naopak, ako vyplýva najmä z odôvodnení 46, 48 a 56 dotknutého rozhodnutia, ktoré sú súčasťou pododdielu, nazvaného „Povaha a rozsah porušenia“, porušenie, o ktoré ide vo veci samej, sa týkalo všetkého základného a špecializovaného vybavenia a modelov, ako aj všetkých možností z výroby, ktoré príslušný výrobca, ktorý sa zúčastnil kartelu, o ktorý ide v prejednávanej veci, ponúkal.
- 48 Z odôvodnenia 46 tohto rozhodnutia ďalej vyplýva, že Komisia preukázala, že dotknuté podniky si vymenili cenníky brutto cien a počítačové konfiguratory nákladných vozidiel obsahujúce všetky modely a možnosti, ktoré umožnili vypočítať brutto ceny pre akýkoľvek typ nákladného vozidla. Podľa odôvodnenia 28 uvedeného rozhodnutia tieto cenníky brutto cien používané dotknutými podnikmi zahŕňali ceny všetkých modelov stredných a ťažkých nákladných vozidiel a všetky možnosti z výroby (pre špecializované vybavenie), ktoré príslušný výrobca ponúkal.
- 49 Z odôvodnenia 48 dotknutého rozhodnutia ďalej vyplýva, že z počítačových konfiguratorov, ktoré si vymenili dotknuté podniky, bolo možné pochopiť, ktoré doplnky by boli kompatibilné s akými nákladnými vozidlami a ktoré možnosti by boli súčasťou štandardnej alebo príplatkovej výbavy.
- 50 Napokon z odôvodnenia 56 tohto rozhodnutia vyplýva, že informácie vymieňané medzi dotknutými podnikmi zahŕňali informácie o očakávanom budúcom zvýšení brutto cien buď základných modelov nákladných vozidiel, alebo nákladných vozidiel a dostupných možností konfigurácií.
- 51 Za týchto podmienok treba prijať záver, že špecializované nákladné vozidlá vrátane nákladných vozidiel na odvoz komunálneho odpadu patria medzi výrobky, ktorých sa týka porušenie konštatované v dotknutom rozhodnutí.
- 52 Túto úvahu nevyvracajú tvrdenia uvádzané najmä spoločnosťami Daimler, Traton SE a Iveco Magirus, podľa ktorých v rámci konania o urovaní sú žiadosti o informácie, ktoré im boli zaslané, nevyhnutne relevantné na určenie, či špecializované nákladné vozidlá patria medzi výrobky, na ktoré sa vzťahuje kartel, o ktorý ide vo veci samej. Komisia vo svojej žiadosti

o informácie z 30. júna 2015 uvedenej v bode 19 tohto rozsudku, ktorej cieľom bolo získať informácie o obratoch dotknutých podnikov, ktoré dosiahli pri výrobkoch priamo alebo nepriamo súvisiacich s konštatovaným porušením právnych predpisov, aby mohla stanoviť výšku pokuty, však jasne uviedla, že špecializované nákladné vozidlá, ako sú nákladné vozidlá na vojenské využitie a hasičské vozidlá, nespádajú pod pojem „nákladné vozidlá“, v súvislosti s ktorými sa mali oznámiť dosiahnuté obraty. V tomto kontexte by bolo rozporuplné nezohľadniť obrat z predaja špecializovaných nákladných vozidiel pri výpočte pokuty, ale zahrnúť tieto nákladné vozidlá do pojmu „nákladné vozidlá“ v zmysle odôvodnenia 5 dotknutého rozhodnutia.

- 53 V tejto súvislosti treba uviesť po prvé, že ako vyplýva z bodu 2 oznámenia Komisie zmieneného v bode 12 tohto rozsudku, hoci Komisia môže v rámci konania o urovaní odmeniť spoluprácu dotknutých podnikov, nevyjednáva o otázke existencie porušenia pravidiel Únie v oblasti hospodárskej súťaže, ani o sankcii, ktorá sa má na ne uplatniť. Preto skutočnosť, že dotknuté rozhodnutie bolo prijaté v rámci takéhoto konania, nemá vplyv na určenie rozsahu protisúťažného správania.
- 54 Po druhé z článku 18 ods. 1 nariadenia č. 1/2003 vyplýva, že na plnenie povinností prenesených na Komisiu týmto nariadením môže Komisia jednoduchou žiadosťou alebo rozhodnutím požiadať podniky a združenia podnikov o poskytnutie všetkých nevyhnutných informácií.
- 55 Z judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že žiadosť o informácie predstavuje vyšetrovací úkon, ktorý má za cieľ len umožniť Komisii zhromaždiť informácie a dokumenty nevyhnutné na preskúmanie skutočnosti a rozsahu určitého právneho a skutkového stavu (pozri v tomto zmysle rozsudok z 10. marca 2016, HeidelbergCement/Komisia, C-247/14 P, EU:C:2016:149, bod 37).
- 56 Ako v podstate uviedla generálna advokátka v bode 83 svojich návrhov, účelom takýchto žiadostí nie je definovať alebo špecifikovať výrobky, na ktoré sa vzťahuje protisúťažné správanie.
- 57 V prejednávanej veci zo spisu, ktorý má Súdny dvor k dispozícii, vyplýva, že cieľom žiadosti o informácie z 30. júna 2015 uvedenej v bode 19 tohto rozsudku bolo len získať na účely stanovenia výšky pokuty informácie o obratoch dotknutých podnikov, ktoré tieto podniky dosiahli pri výrobkoch priamo alebo nepriamo súvisiacich so zisteným porušením.
- 58 Po tretie treba pripomenúť, že Komisia disponuje širokou mierou voľnej úvahy, pokiaľ ide o metódu stanovenia pokút v prípade porušenia pravidiel Únie v oblasti hospodárskej súťaže. Táto metóda obsahuje rôzne premenné umožňujúce Komisii vykonávať jej voľnú úvahu v súlade s ustanoveniami článku 23 ods. 2 a 3 nariadenia č. 1/2003 (rozsudok z 3. septembra 2009, Papierfabrik August Koehler a i./Komisia, C-322/07 P, C-327/07 P a C-338/07 P, EU:C:2009:500, bod 112).
- 59 Hoci článok 23 ods. 2 nariadenia č. 1/2003 ponecháva Komisii širokú mieru voľnej úvahy, obmedzuje jej výkon zavedením objektívnych kritérií, ktoré Komisia musí dodržiavať. Jednak suma pokuty, ktorá môže byť podniku uložená, má vyčísliteľnú a absolútnu hornú hranicu, takže maximálna výška pokuty, ktorú možno danému podniku uložiť, je vopred určiteľná. Jednak výkon tejto právomoci voľnej úvahy je obmedzený aj pravidlami, ktoré sa Komisia sama zaviazala dodržiavať (pozri v tomto zmysle rozsudky z 18. júla 2013, Schindler Holding a i./Komisia, C-501/11 P, EU:C:2013:522, bod 58, ako aj z 19. marca 2015, Dole Food a Dole Fresh Fruit Europe/Komisia, C-286/13 P, EU:C:2015:184, bod 146).

- 60 V tejto súvislosti treba uviesť, že bod 13 usmernení z roku 2006 stanovuje, že „pri stanovení základnej výšky uloženej pokuty bude Komisia vychádzať z hodnoty predaja tovaru alebo služieb podniku, s ktorými porušenie priamo alebo nepriamo... súvisí v príslušnej geografickej oblasti v rámci EHP“. Tieto usmernenia v bode 6 spresňujú, že „kombinácia hodnoty predaja v súvislosti s porušením a trvaním sa považuje za vhodnú hodnotu na vyhodnotenie ekonomického významu porušenia, ako aj relatívneho podielu každého podniku na porušení“.
- 61 V súlade s bodom 37 usmernení z roku 2006 sa však Komisia môže odchýliť od všeobecnej metodiky stanovovania pokút stanovenej týmito usmerneniami s cieľom zohľadniť konkrétne okolnosti danej veci alebo dosiahnuť dostatočne odstrašujúcu úroveň.
- 62 Ako v podstate uviedla generálna advokátka v bodoch 94 a 95 svojich návrhov, Komisia nemusí v prípade potreby zohľadniť maximálnu hodnotu celého objemu predaja ovplyvneného kartelom, aby zabezpečila účinnú a odstrašujúcu pokutu.
- 63 Vzhľadom na to treba uviesť, že keď sa Komisia rozhodne vychádzať z bodu 37 týchto usmernení z roku 2006 a odchýliť sa od všeobecnej metodiky, ktorá je v nich uvedená, musí dodržať povinnosť odôvodnenia, ktorá jej vyplýva z článku 296 ZFEÚ. Komisia sa totiž nemôže v konkrétnom prípade odkloniť od uvedených usmernení bez toho, aby uviedla dôvody, ktoré sú zlučiteľné s právom Únie.
- 64 V prejednávanej veci z odôvodnenia 106 dotknutého rozhodnutia vyplýva, že uložené pokuty boli vypočítané na základe zásad stanovených v usmerneniach z roku 2006. Komisia tiež v odôvodneniach 108 a 110 tohto rozhodnutia pripomenula pravidlo výpočtu príslušného predaja uvedené v bode 13 týchto usmernení. V odôvodnení 109 uvedeného rozhodnutia Komisia uviedla, že hodnota príslušného predaja zahŕňa predaj stredných a ťažkých nákladných vozidiel, či už ide o nákladné vozidlá bez prívěsu, alebo ťahače.
- 65 Z odôvodnenia 112 dotknutého rozhodnutia však vyplýva, že Komisia uplatnila bod 37 usmernení z roku 2006 s cieľom jednotne upraviť podiel hodnoty predaja každého podniku na účely výpočtu variabilnej a dodatočnej sumy pokút. Komisia vysvetlila, že tak urobila v rámci svojej voľnej úvahy, okrem iného z „dôvodov proporcionality“. Komisia sa konkrétne domnievala, že vzhľadom na výšku hodnoty predaja dotknutých podnikov možno ciele odstrašenia a proporcionality založené na článku 23 ods. 2 písm. a) nariadenia č. 1/2003 dosiahnuť bez toho, aby sa použila celková hodnota predaja nákladných vozidiel dotknutých podnikov. V dôsledku toho a na základe tohto bodu 37 sa Komisia rozhodla zohľadniť na účely výpočtu pokuty len časť celkovej hodnoty predaja.
- 66 Za týchto podmienok, ako v podstate uviedla generálna advokátka v bodoch 90 a 91 svojich návrhov, skutočnosť, že špecializované nákladné vozidlá boli vyňaté spod pojmu „nákladné vozidlá“ uvedeného v žiadosti o informácie z 30. júna 2015 uvedenej v bode 19 tohto rozsudku, ktorej cieľom bolo získať informácie o obratoch dotknutých podnikov, dosiahnutých priamo alebo nepriamo v súvislosti so zisteným porušením, a že Komisia sa v odôvodnení 112 dotknutého rozhodnutia rozhodla zohľadniť na účely výpočtu pokuty len časť celkovej hodnoty predaja, neumožňuje prijať záver, že špecializované vozidlá nepatria k výrobkom, na ktoré sa vzťahuje kartel, o ktorý ide vo veci samej.
- 67 Vzhľadom na všetky predchádzajúce úvahy treba na položenú otázku odpovedať tak, že dotknuté rozhodnutie sa má vykladať v tom zmysle, že špecializované nákladné vozidlá vrátane nákladných vozidiel na odvoz komunálneho odpadu patria medzi výrobky, na ktoré sa vzťahuje kartel, ktorého existencia bola konštatovaná v tomto rozhodnutí.

O trovách

- 68 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdny dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (prvá komora) rozhodol takto:

Rozhodnutie Európskej komisie z 19. júla 2016, oznámené pod číslom C(2016) 4673 final, týkajúce sa konania podľa článku 101 [ZFEÚ] a článku 53 Dohody o EHP (vec AT.39824 – Nákladné vozidlá) sa má vykladať v tom zmysle, že špecializované nákladné vozidlá vrátane nákladných vozidiel na odvoz komunálneho odpadu patria medzi výrobky, na ktoré sa vzťahuje kartel, ktorého existencia bola konštatovaná v tomto rozhodnutí.

Podpisy